

A
MISKOLCI
AKADÉMIAI BIZOTTSÁG
KÖZLEMÉNYEI

21.

2001

A szerkesztőbizottság elnöke:

Bessenyei József

A kötetet összeállította és gépelte:

Hargitainé Varga Éva

Kiadja: az MTA Miskolci Területi Bizottsága (MAB)

A kiadásért felelős: Kozák Imre

**Készült: a B.-A.-Z. megyei Kórház Nyomdaüzemében, Miskolcon
Miskolc, 2001.**

ISSN 0230-4120

I.

ELŐSZÓ

A Magyar Tudományos Akadémia Miskolci Területi Bizottsága (megszokott rövidítése: MAB) Közleményei jelen 21. kötetének előszavát egy szomorú kötelezettséggel kell kezdenem. 2000. december 3-án elhunyt Zambó János, az MTA rendes tagja, a MAB első, alapító elnöke (elnök: 1979-90). A temetési gyászszerartás december 18-án volt a miskolci Mindszenti Temetőben. A temetésről szóló rövid beszámoló és Kovács Ferenc, az MTA rendes tagja, Zambó János tanítványa és pályatársa ott elhangzott búcsúztatója része a kötetnek.

A Közlemények kötetei a megszokott formában évenként számot adnak a MAB eseményeiről. A jelen kötet a 2000. évet tekinti át. Az előkészítő és szerkesztői, gépelési munkák Hargitainé Varga Éva szervező titkár nevéhez kötődnek.

A MAB életének minden évben jelentős eseményei a Magyar Tudomány Napja rendezvényei. 1997-tel kezdődően egyik évben a MAB-nak a társadalomtudományokhoz, a másikon az élővilág tudományihoz, a harmadikon a műszaki- és természettudományokhoz tartozó szakbizottságai, illetve azok egy része szervez tudományos tanácskozást.

A Magyar Tudomány Napja 2000 alkalmából a társadalomtudományok területéről „Lévai József emlékülésre”, Történészek és könyveik” kiállításra, „A jogi személyek jogsértő cselekményinek felelősségi kérdései” és a „Felső-Magyarországtól Észak-Magyarorszáig” tudományos ülésekre került sor. A konferenciák anyaga külön kiadványokban jelenik meg. A Magyar Tudomány Napja 2000 rendezvényeiről a Közlemények részletes beszámolót tartalmaz.

Rendhagyó eseménye volt a MAB életének a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia (SZIMA) Miskolci Területi Csoportjának 2000 február 9-i megalakulása. A csoport létrejöttét a MAB kezdeményezte és a csoporttal, mint tőle független szervezettel, a továbbiakban is együttműködésre törekszik. A csoport 2000 évi eseményeire a Közlemények külön kitér.

Prof. Dr. Kozák Imre
a MTA rendes tagja,
a MAB elnöke

II.

A MAB 2000. ÉVI ESEMÉNYNAPTÁRA

2000. jan. 26. Kosáry Domokossal, a SZIMA örökös védnökével és Lator Lászlóval, a SZIMA ügyvezető elnökével megbeszélést folytatott Kozák Imre MAB-elnök, Újszász László tudományos titkár, Dobrik István, a Miskolci Galéria igazgatója valamint Hargitainé Varga Éva szervező titkár. A megbeszélés tárgya: a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia Miskolci Területi Csoportjának létrehozása.

2000. febr. 3. „Fű-szermentesen” címmel szakmai rendezvényt tartott a MAB-székházban a Miskolci Drogambulancia, a MAB és a ME Továbbképzési Központja. A rendezvényen Toplánszky Ákos, az Ifjúsági és Sportminisztérium államtitkára, Funk Sándor, a budapesti Nyírő Gyula Kórház főorvosa, Lévay Miklós, a ME Büntetőjogi Intézetének igazgatója és Tarnótzky Margit, a Miskolci Drogambulancia vezető főorvosa tartott előadást. Délután három szekcióüléson vehettek részt az érdeklődők, melynek témái: Mentálhigiénés eljárások a drogprevencióban, Szociális munkások, mint segítők helye, szerepe a szenvedélybetegségek kezelésében, valamint A jogi szabályozás a drogfogyasztás, terjesztés terén.

2000. febr. 9. Kozák Imre MAB-elnök kezdeményezésére megalakult a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia Miskolci Területi Csoportja, mely az Észak-magyarországi régióban (Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megyében) élő, vagy ide kötődő, a művészetek bármely ágát képviselő alkotókból, tudományos szakemberekből tevődik össze. Az alakuló ülés megválasztotta korelnöknek Feledy Gyula grafikusművészt, ügyvezető elnöknek Dobrik István

művészettörténész. További alapító tagok: Bodonyi Csaba építész, Kabdebó Lóránt irodalomtörténész, Petneki Áron művelődéstörténész és Selmeczy György zeneszerző. Kozák Imre a MAB elnöke lett a csoport védnöke, Újszászy László, a MAB tudományos titkára lett a társelnök a Miskolci Területi Csoport elnökségében.

2000. márc. 8. Az MTA Debreceni Területi Bizottsága megtartotta soron következő közgyűlését, melyen részt vett Kozák Imre MAB-elnök, Újszászy László tudományos titkár és Hargitainé Varga Éva szervező titkár.

2000. márc. 21. A ME Eljárástechnikai Tanszéke, az Egyetemtörténeti Bizottság, az Egyetem Könyvtára, a Levéltár és a Múzeum együttesen Tarján Gusztáv egyetemi tanár, akadémikus, MAB-tag halálának évfordulója alkalmából emlékkiállítászt rendezett az Egyetemi Könyvtár aulájában. Az emlékkiállítászt Voith Márton egyetem tanár nyitotta meg.

2000. márc. 22. „A Tudomány Támogatásáért Észak-Magyarországon” Alapítvány kuratóriuma ülést tartott a MAB-székházban, melyen döntöttek az alapítványhoz beérkezett kérelmekről.

2000. márc. 23. Glatz Ferenc az MTA elnöke megbeszélést folytatott a területi bizottságok elnökeivel az MTA-székházban.

2000. márc. 23. A Bencés Diákszövetség Észak-Magyarországi Szervezete országos és regionális ünnepi megemlékezést tartott a MAB-székházban Szent Benedek Napja alkalmából. A szervezők nevében Sója Szabolcs alelnök köszöntötte a vendégeket, majd Várszegi Asztrik OSB pannonhalmi főapát mondott ünnepi beszédet. Az ünnepségen részt vett Vizi E. Szilveszter, az MTA alelnöke.

2000. márc. 27. A MAB-székházba látogatott Kroó Norbert, az MTA főtitékára, Teplán István főtítkárhelyettes, és Zilahi Péter a Főtítkári Társaság fősztályvezetője. A találkozóon részt vett Kozák Imre MAB-elnök, Orbán Sándor MAB-alelnök, Gyurkó György MAB-alelnök, Újszászy László tudományos titkár, valamint Páczelt István, Kovács Ferenc, Pócs Tamás akadémikusok.

2000. márc. 28. Kozák Imre MAB-elnök a területi bizottságok képviselőletében részt vett az MTA elnökségi ülésén.

2000. márc. 31. A MAB-székházba látogatott Bergrat Wolfgang Pöhl professzor, a Montan Universität Leoben rektora.

2000. ápr. 2. Kozák Imre MAB-elnök részt vett a Budapesti Kongresszusi Központban a Bolyai- díj átadásán.

2000. ápr. 18. Kozák Imre MAB-elnök a területi bizottságok képviselőletében részt vett az MTA elnökségi ülésén.

2000. máj. 11. Az idén Miskolc Város Ünnepeén Czibere Tibor akadémikus, MAB-tag vehette át a város díszpolgára kitüntető címet.

2000. máj. 17. A MAB megtartotta 42. ülését Pásztón, a Polgármesteri Hivatal dísztermében. A MAB ülését Sisák Imre polgármester üdvözölte.

2000. máj. 24. A MAB-székházba látogatott a DAB vezetősége. A látogatás alkalmával eszmecserét folytattak a két területi bizottság tevékenységéről.

2000. jún. 4. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Millenniumi megyegyűlést tartott az edelényi Borsodi földvárban, amelyen Szilágyi Adolf

Edelény polgármestere mondott köszöntőt. A megyegyűlésen részt vett Kozák Imre MAB-elnök.

2000. jún. 19-20. Az idén a Debreceni Akadémiai Bizottság rendezte meg a területi bizottságok elnökeinek, tudományos titkárainak és szervezőtitkárainak találkozóját, amelynek fő témája a területi bizottságok helyzete volt.

2000. aug. 18. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Millenniumi megyegyűlést tartott Sárospatakon a Rákóczi várban, melyen Jánosdeák Gábor Sárospatak polgármestere mondott köszöntőt. A megyegyűlésen részt vett Kozák Imre MAB-elnök és Újszászy László tudományos titkár.

2000. aug. 23. Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Miskolci Idegenforgalmi és Kulturális Iroda valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltár „A diósgyőri vár fénykora” címmel tudományos rendezvényt tartott a Diósgyőri Várban. A rendezvényen részt vett Kozák Imre MAB-elnök.

2000. szept. 21-22. A Megyei Közművelődési Intézet, a Nemzetközi Kulturális Örökség Minisztériuma valamint társszervezőként a MAB kétnapos országos közművelődési és telematikai konferenciát rendezett a MAB-székházban.

2000. szept. 21. A legnagyobb magyarra emlékezve születésének 209. évfordulója alkalmából Kozák Imre MAB-elnök megkoszorúzta Széchenyi István köztéri szobrát.

2000. szept. 29. Kozák Imre akadémikus, MAB-elnök és Páczelt István akadémikus részt vett és előadást tartott az MTA Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tudományos Testület közgyűlésén Nyíregyházán.

2000. okt. 11. Glatz Ferenc az MTA elnöke összehívta a területi bizottságok elnökeit. A megbeszélésen áttekintették a területi bizottságok helyzetét és javaslatokat dolgoztak ki a további teendőkről.

2000. okt. 26. A MAB megtartotta 43. ülését a MAB-székházban. A MAB-ülésen Kozák Imre MAB-elnök tartott tájékoztatót a területi bizottságok helyzetéről, a Magyar Tudomány Napja 2000. MAB rendezvényeiről, valamint döntés született díjak odaítéléséről a Magyar Tudomány Napja tiszteletére.

2000. nov. 6. A MAB november 6-án ünnepelte a Magyar Tudomány Napját. Az ünnepségen Enyedi György, az MTA alelnöke és Kozák Imre MAB-elnök köszöntötte a vendégeket. Megemlékeztek a Magyar Tudományos Akadémia megalapításának 175. évfordulójáról. Enyedi György akadémikus köszöntőjében az évforduló különlegességére hívta fel a figyelmet, arra, hogy a gróf Széchenyi István -és társai- által alapított Akadémia (Magyar Tudós Társaság) az ötödik ilyen tudományos testület volt a világon. Kozák Imre akadémikus az alapítás, majd a megszületés idejét elevenítette fel. A megemlékezést követően került sor az emlékérmek és díjak átadására. Az idén MAB Emlékérmet kapott Berényi Dénes akadémikus, az MTA Atommagkutató Intézetének kutatóprofesszora és Kovács Jenő, a mezőgazdasági tudomány doktora, a MAB Erdészeti Szakbizottságának elnöke. Kitüntető Tudományos Díjat kapott Lakatos István, a műszaki tudomány doktora, a MAB Vegyészetű Szakbizottságának elnöke, Szintay István, a közgazdaságtudomány kandidátusa, a ME Gazdaságtudományi Karának dékánja. A fiatal kutatók közül Tudományos Díjat kapott Bukszár József, a ME adjunktusa (Matematikai Intézet), Fazekas Csaba, a ME adjunktusa (Újkori Magyar Történeti Tanszék), Fodor László, a ME adjunktusa (Munka-Agrárjogi Tanszék), Fülöp Tibor, a ME tudományos munkatársa (Mechanikai Technológiai Tanszék), Helgertné Szabó Iлона, a Szent István Egyetem Mezőgazdasági Főiskolai Karának docense, Marschall Marianna, az Eszterházy Károly Főiskola adjunktusa (Növénytan Tanszék), Palotás Árpád Bence, okleveles kohómérnök (ME Anyagtudományi és Kohómérnöki Kar), Pelczelné Gáll Ildikó tanszékvezető (ME

Üzleti Vállalkozástani Tanszék). A délutáni tudományos ülésen a 175 éve született Lévay József akadémikus, költő, közéleti személyiség munkásságáról hangzottak el előadások. Az emlékülés után a „Történeszek és könyveik” című kiállítást tekinthették meg az érdeklődők a MAB-székház Deák termében.

2000. nov. 10. A Nógrád Megyei Múzeum és a MAB Salógtarjában a Nógrádi Történeti Múzeumban előadó ülést rendezett a Magyar Tudomány Napja tiszteletére. Az előadóülésen Nógrád megyében jelenleg folyó tudományos kutatásokról tartottak beszámolót a tudomány helyi képviselői.

2000. dec. 3. Elhunyt Zambó János professzor, az MTA rendes tagja, a Miskolci Akadémiai Bizottság volt alapító elnöke és tagja.

2000. dec. 4-5. A MAB-székház adott otthont a Miskolci Semmelweis Kórház Igazgatósága és Tudományos Bizottsága által rendezett centenáriumi tudományos ülésnek

III.

**A MAB SZAK- ÉS MUNKABIZOTTSÁGAINAK
2000. ÉVI ESEMÉNYNAPTÁRA****ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG**

}

2000. febr. 22. A MAB Állam- és Jogtudományi Szakbizottságának Jogtörténeti és Jogelméleti Munkabizottsága vendégeként Dr. Bányai László, a Tel-Aviv-i Egyetem oktatója tartott előadást „Modernizáció és jogi forradalom a Kínai Népköztársaságban” címmel.

2000. febr. 22. A MAB Állam- és Jogtudományi Szakbizottsága, a Miskolci Egyetem Bűnügyi Tudományok Intézete és a Felsőmagyarország Kiadó szervezésében mutatták be Póczik Szilveszter „Cigányok és idegenek” című könyvét a MAB-székházban.

2000. nov. 7. A ME Állam- és Jogtudományi Kara és a MAB Állam- és Jogtudományi Szakbizottsága „A jogi személyek jogsértő cselekményeinek felelősségi kérdései” címmel tudományos ülést rendezett a MAB-székházban. A tudományos ülés része volt a MAB által rendezett tudomány napi ünnepségsorozatnak.

BÁNYÁSZATI SZAKBIZOTTSÁG

2000. máj. 12. A MAB Bányászati Szakbizottságának Bányászati Környezetvédelmi Munkabizottsága megtartotta soron következő ülését a MAB-székházban, amelyen a 2000-2002 évekre készített programot tekintették át, majd Járai Antal „A magyar bányászat helyzete, jövője és környezetvédelmi vonzatai”c előadása valamint Hamza Jenő „A gyöngyöSOROSZI és BÜKKÁBRÁNYI bányászati tevékenység környezetvédelmi vonzatai” című előadása hangzott el.

2000. nov. 17. A MAB Bányászati Szakbizottságának Érc- ásványbányászati és előkészítéstechnikai Munkabizottsága valamint a ME Műszaki Földtudományi Kara „Eljárástechnika az ezredfordulón” címmel nemzetközi tudományos kollokviumot rendezett a MAB-székházban.

2000. nov. 24. A Miskolci Egyetem, a Magyar Olajipari Múzeum, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület és a MAB Bányászati Szakbizottsága Gyulai Zoltán születésének 100. évfordulója tiszteletére jubileumi ünnepséget rendezett a MAB-székházban.

2000. dec. 8. A MAB Bányászati Szakbizottságának Bányászati Történeti Munkabizottsága szokásos éVZÁRÓ ülését a Herman Ottó Múzeum millenniumi bányászati-kohászati kiállításának megnyitójához, illetve az azt megelőző tudományos ülészakhoz kapcsolódóan tartotta meg.

BIOLÓGIAI SZAKBIZOTTSÁG

2

2000. júl. 13. A MAB Biológiai Szakbizottsága megtartotta soron következő ülését Egerben, az Eszterházy Károly Tanárképző Főiskolán. Az ülésen Pócs Tamás akadémikus, a szakbizottság elnöke tartott előadást „Botanikai kutatóúton Ausztráliában” címmel.

2000. nov. 3. A MAB Biológiai Szakbizottsága és a Eszterházy Károly Főiskola Növényteni és Növényélettani Tanszéke a „Magyar Tudomány Napja 2000” tiszteletére tudományos ülést rendezett az Eszterházy Károly Főiskolán.

ERDÉSZETI SZAKBIZOTTSÁG

2

2000. nov. 8. A MAB Erdészeti Szakbizottsága az erdőgazdálkodásról, természetvédelemről, az erdő közjóléti szerepéről valamint az államerdészeti szolgálat fokozott szakmai és tudományos felkészítéséről tartott konferenciát a jövő szakembereinek bevonásával a Magyar Tudomány Napja tiszteletére.

2000. dec. 15. A MAB Erdészeti Szakbizottsága „A nemzeti erdőtelepítési program az északi régióban” címmel tartott kibővített vezetőségi ülést Egerben.

3

GÉPÉSZETI SZAKBIZOTTSÁG

2000. febr. 17. Prof. Dr. Tajnafői József tiszteletére, 70. születésnapja alkalmából rendezett jubileumi ülést a MAB-székházban az ME Gépészmérnöki Kara, az ME Szerszámgépek Tanszéke és a MAB Gépészeti Szakbizottsága.

2000. ápr. 26. A MAB Gépészeti Szakbizottsága, a Miskolci Egyetem és a Bay Zoltán Logisztikai és Gyártástechnikai Intézet Prohászka János akadémikus 80. születésnapja alkalmából országos szemináriumot rendezett a MAB-székházban „Anyagszerkezetani modellek és a kontinuummechanika” címmel. A szemináriumot Kozák Imre MAB-elnök nyitotta meg.

2000. jún. 5. A MAB Gépészeti Szakbizottsága, az ME Gépészmérnöki Kara, a Villamosmérnöki Intézet valamint az ME Elektrotechnikai-Elektronikai Tanszéke Szentirmai László professzor tiszteletére jubileumi ülést tartott a MAB-székházban. A résztvevő vendégeket Bessenyei Lajos az ME rektora köszöntötte.

2000. aug. 31. Az ME Gépészmérnöki Kara, az ME Mechanikai Tanszéke és a MAB Gépészeti Szakbizottságának Műszaki Mechanikai Munkabizottsága Kozák Imre akadémikus, MAB-elnök 70. születésnapja tiszteletére tudományos ülést rendezett a MAB-székházban „Egyes kontinuummechanikai feladatok” címmel. Az ünnepi ülést Páczelt István akadémikus nyitotta meg, majd Bessenyei Lajos rektor, Cselényi József dékán, Terplán Zénó akadémikus, Újszászy László, a MAB tudományos titkára és Szeidl György egyetemi tanár köszöntötte az ünnepeltet.

2000. szept. 6-7. A MAB Gépészeti Szakbizottsága és az ME Gépgyártástechnológiai Tanszéke a MAB-székházban tartotta meg a X.Nemzetközi Szerszámkonferenciát.

2000. okt. 18-20. A Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Alapítvány Logisztikai és Gyártástechnikai Intézetében rendezték meg a VII. Országos Törésmechanikai Szemináriumot, melynek többek között a MAB Gépészeti Szakbizottsága is szervezője volt.

2000. okt. 20. Az ME Áramlás- és Hőtechnikai Gépek Tanszéke valamint a MAB „Áramlás- és Hőtechnika „ címmel rendezett tudományos konferenciát Lillafüreden, a Hotel Palotában Czibere Tibor akadémikus, MAB-tag 70. születésnapja tiszteletére.

2000. nov. 15-16. A GTE Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Géptervező Szakosztálya, az ME Gépelemek Tanszéke valamint a MAB Gépészeti Szakbizottsága együttesen szervezte meg a Géptervezők és Termékfejlesztők XVI. országos szemináriumát a MAB-székházban.

KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

2000. febr. 29. Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kereskedelmi és Iparkamara, a Dán Királyi Nagykövetség valamint a MAB Marketing Munkabizottsága Dán napot rendezett a MAB - székházban. A rendezvény célja az volt, hogy a Dán Királyi Nagykövetség képviselőinek segítségével a megye gazdasági szereplői megismerjék a hazánkban elérhető dán üzleti lehetőségeket, illetve képet kapjanak a dán piacon való megjelenés esélyeiről, a kapcsolatfelvétel lehetőségéről.

2000. márc. 3. Az ME Gazdaságtudományi Kara és a MAB Közgazdaságtudományi Szakbizottsága Barta Imre professzor 70. születésnapja alkalmából ünnepi tudományos ülést rendezett a MAB-székházban.

2000. ápr. 13. A MAB Közgazdaságtudományi Szakbizottságának meghívására Dr. Hegedűs Miklós, a Gazdaságkutató Rt. ügyvezető igazgatója tartott előadást a MAB-székházban „A gazdaság I. negyedévi teljesítménye. Kilátások 2000-re” címmel.

2000. máj. 25. A MAB Regionális-Fejlesztési Munkabizottsága és az MTA Regionális Kutatási Központjának Észak-magyarországi Osztálya „Helyi fejlesztés” címmel tudományos tanácskozást rendezett a MAB-székházban

2

KOHÁSZATI SZAKBIZOTTSÁG

2000. aug. 30. Az MTA Metallurgiai Bizottsága és a MAB Kohászati Szakbizottsága összevont ülést tartott a MAB-székházban, amelyen az anyagtudomány és a metallurgia kapcsolatát elemezték.

2000.szept. 1. A MAB Kohászati Szakbizottsága, az ME Anyag és Kohómérnöki Kara valamint az OMBKE és az MTA Metallurgiai Bizottsága a „Kohászatunk XXI. századba is átmenthető értékei” címmel konferenciát rendezett a MAB-székházban. A konferenciát Kozák Imre akadémikus, a MAB elnöke köszöntötte.

MATEMATIKAI – FIZIKAI SZAKBIZOTTSÁG

+

2000. ápr. 12. A MAB Matematikai-Fizikai Szakbizottsága megalakította Matematikai Informatikai Munkabizottságát. Az alakuló ülésre Egerben az Eszterházy Károly Tanárképző Főiskolán került sor.

2000. máj. 24. A MAB Matematikai-Fizikai Szakbizottságának soron következő rendezvényén Demendy Zoltán, a fizikai tudományok kandidátusa tartott előadást „Önhasonlóság, skálázás és közbülső aszimptotika a dinamikai rendszerekben” címmel az ME Matematikai Intézete Olvasótermében.

2000. máj.25-27. A MAB Matematikai-Fizikai Szakbizottsága és az ME Matematikai Intézete Workshop-ot rendezett az egyetemen differenciálegyenletek elméletéből. A konferencián 13 előadás hangzott el angol vagy orosz nyelven, hazai előadókon kívül Ukrajnából, Oroszországból, Szlovákiából és Csehországból érkeztek a vendégek.

2000. nov. 29. A MAB Matematikai-Fizikai Szakbizottságának szervezésében Dr. Körtesi Péter főiskolai docens tartott előadást a Miskolci Egyetem Matematikai Intézetében „Matematika oktatása a mérnökképzésben” címmel.

MEZŐGAZDASÁGI SZAKBIZOTTSÁG

4

2000. márc. 28-29. A Szent István Egyetem Gazdálkodási és Mezőgazdasági Főiskolai Kara és a MAB Mezőgazdasági Szakbizottsága megrendezte a VII. Nemzetközi Agrárökonómiai Tudományos Napokat Gyöngyösön „Régiók vidék-és mezőgazdaság” címmel, melyen a MAB-ot Kozák Imre MAB-elnök képviselte.

2000. aug. 24. A MAB Agrokémiai és Növénytermesztési Munkabizottsága, a SZIE „Fleischmann Rudolf” Mezőgazdasági Kutatóintézete, a Szent István Egyetem és a SZIE Gazdálkodási és Mezőgazdasági Főiskolai Kara „A racionális tápanyag-gazdálkodás lehetőségei Észak-Magyarországon” címmel tudományos tanácskozást rendeztek Kompolton.

2000. aug. 22-26. A MAB Mezőgazdasági Szakbizottsága és a SZIE Gazdálkodási és Mezőgazdasági Főiskolai Kara „Tudománnyal a vidék felemelkedéséért” címmel megtartotta Gyöngyösön a SZIE egyetemi napokat.

2000. aug. 25. A MAB Mezőgazdasági Szakbizottsága, a Heves Megyei Agrárkamara és a MAE Heves Megyei Szervezete „Agrárkörnyezetvédelem és vidékfejlesztés az Észak-magyarországi régióban” címmel tudományos konferenciát rendeztek Gyöngyösön, a Szent István Egyetem Gazdálkodási és Mezőgazdasági Főiskolai Karán.

4

NYELV. ÉS IRODALOMTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

2000. márc. 30. Az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya a Magyar Írószövetség és a Miskolci Egyetem Szabó Lőrinc születésének 100. évfordulója alkalmából emlékülést rendezett a Magyar Tudományos Akadémián. Az emlékülésen részt vett Kozák Imre MAB-elnök és Hargitainé Varga Éva szervező titkár.

2000. nov. 9. Az ME BTK Modern Filológiai Intézete és a MAB Nyelv- és Irodalomtudományi Szakbizottsága a MAB-székházban rendezte meg a II. modern filológiai Ph.D konferenciát.

2000. dec. 1. A MAB Nyelv- és irodalomtudományi Szakbizottsága és a Magyar Irodalomtörténeti Társaság B.-A.-Z. Megyei Tagozata szervezésében Vörösmarty Mihály születésének 200. évfordulója tiszteletére Mohácsy Károly tanár, tankönyvíró megemlékező előadást tartott a MAB-székházban.

2000. dec. 12. Szabó Lőrinc születésének 100. évfordulója tiszteletére jelent meg „A ciklon szélsőségeiben” című dokumentumkötet, melynek irodalmi beszélgetéssel egybekötött bemutatójára került sor a Szabó Lőrinc Városi Könyvtárban. A kötet megemlékezéseket, dokumentumokat tartalmaz Szabó Lőrinc 1956. október 23-i miskolci irodalmi estjéről, illetve Miskolc irodalmi életének szerepéről az 1956-os forradalomban.

ORVOSI ÉS EGÉSZSÉGÜGYI SZAKBIZOTTSÁG

10

2000. jan. 21. A MAB Orvosi és Egészségügyi Szakbizottságának Kardiológiai Munkabizottsága a miskolci Tudomány és Technika Házában rendezte meg VII. kardiológiai napját „Kilátásaink az új évezred küszöbén” címmel.

2000. jan. 25. Tudományos ülést rendezett a MAB Orvosi és Egészségügyi Szakbizottsága, valamint a Semmelweis Kórház Igazgatósága és Tudományos Bizottsága a MAB-székházban. Az ülésen Leövey András professzor (DOTE) a göbös golyva klinikai jelentőségéről tartott előadást, majd Nagy György főorvos, a MAB Orvosi és Egészségügyi Szakbizottságának titkára emlékelőadásában méltatta a szakbizottság alapítójának, Prónay Gábor professzornak fél évszázadnyi gasztroenterológiai tevékenységét.

2000. márc. 23. A MAB Orvosi és Egészségügyi Szakbizottságának Környezetegészségügyi Munkabizottsága Takács Sándor elnök vezetésével munkabizottsági ülést tartott a MAB-székházban.

2000. ápr. 20. A DAB Infektológiai Munkabizottsága és a MAB Orvosi és Egészségügyi Szakbizottsága közösen rendezte meg a MAB-székházban „Az infektológia aktuális kérdései” című továbbképző előadássorozat 5. rendezvényét.

2000. máj. 3. A MAB Orvosi és Egészségügyi Szakbizottságának Pulmonológiai Munkabizottsága az „Asthma Világnap” tiszteletére tudományos ülést rendezett a MAB-székházban.

2000. szept. 20. Takács István, a Semmelweis Kórház II. Belgyógyászati Osztályának főorvosa szeptember 6-án védte meg PhD értekezését a Debreceni Orvostudományi Egyetemen. Tudományos munkáját a nyirokdaganatok molekuláris genetikai analíziséből írta és e témából tartott előadást a MAB-székházban az érdeklődők részére.

2000. szept. 23. A MAB Orvosi és Egészségügyi Szakbizottságának Radiológiai Munkabizottsága „A bántalmazott gyermek és a bántalmazó” címmel interdiszciplináris tudományos fórumot rendezett a MAB-székházban az egészségügy, a jog és társadalom tudományok képviselőinek részvételével.

2000. okt. 18. A MAB Környezetegészségügyi Munkabizottsága tudományos ülést rendezett a MAB-székházban, melyen két előadás hangzott el: Sohár Pálné (Országos Élelmezés és Táplálkozástudományi Intézet) „Élelmiszeradalék anyagok aktuális kérdései”, Sebestyén János (Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-Ellenőrző állomás): „A megyei élelmiszerek adalékanyag tartalma” címmel.

2000. nov. 2-4. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kórház Szülészeti-Nőgyógyászati Osztálya és a MAB Szülészeti- Nőgyógyászati- és Perinatológiai

Munkabizottsága „Szülészet-Nőgyógyászati osztályvezetők baráti tapasztalatcseréje az osztályvezetés aktuális kérdéseiről” címmel tartott háromnapos szakmai összejövetelt Lillafüreden a Hotel Palotában.

2000. dec. 4-5. A MAB-székházban tartotta meg centenáriumi tudományos ülését a Miskolci Semmelweis Kórház Igazgatósága és Tudományos Bizottsága, valamint a MAB Orvosi és Egészségügyi Szakbizottsága.

TÁRSADALOMELMÉLETI SZAKBIZOTTSÁG

3

2000. máj. 5-6. A MAB Filozófiai Munkabizottsága, az ME BTK Filozófiai Tanszéke valamint az Észak-Magyarországi Condorcet „Macht und Vertrauen in den (neuen) Demokratien” címmel nemzetközi konferenciát rendezett a MAB-székházban.

2000. máj. 10. A MAB Szociológiai Munkabizottsága, az ME Szociológiai Tanszéke és a Tóth Pál Emlékéért Alapítvány „Város-régió-szociológia” címmel konferenciát rendezett a MAB-székházban. A rendezvény kapcsolódott Miskolc Város Napjának rendezvénysorozatához. A konferenciát Besenyei Lajos, az ME rektora nyitotta meg.

2000. szept. 26. Az ME BTK Filozófiai Tanszéke és a MAB Filozófiai Szakbizottsága ünnepi összejövetelen köszöntötte Hársing László professzort, a Filozófia Tanszék alapítóját 70. születésnapja alkalmából. Az ünnepségen részt vett Kozák Imre MAB-elnök.

TÖRTÉNELEMTUDOMÁNYI ÉS NÉPRAJZI SZAKBIZOTTSÁG

2000. febr. 29. A MAB Történelemtudományi és Néprajzi Szakbizottsága Bessenyei József elnök vezetésével szakbizottsági ülést tartott a MAB-székházban, amelyen a munkabizottságok elnökei beszámoltak a 2000. évi programjukról.

2000. márc. 24-25. Az ME Bölcsészettudományi Kara, az MTA Történettudományi Intézete valamint a MAB Történelemtudományi és Néprajzi Szakbizottsága Heckenast Gusztáv emlékére konferenciát rendezett a MAB-székházban.

2000. szept. 25. A Pulszky Társaság Magyar Múzeumi Egyesülete, a Herman Ottó Múzeum valamint a MAB Történelemtudományi és Néprajzi Szakbizottsága „Múzeumaink az ezredfordulón” címmel Herman Ottó születésének 165. évfordulója tiszteletére tudományos tanácskozást rendezett a MAB-székházban. A tanácskozáson Herman Ottó múzeumügyi tevékenységéről, a múzeumok megyei szerepéről és működési feltételeiről, valamint a muzeológusi szakképzésről hangzottak el előadások, majd ezt követően Deme Péter, a Magyar Nemzeti Múzeum közművelődési igazgatója avatta fel a HOM kiállítási épületében az év múzeumának járó emléktáblát.

2000. okt. 14. A Megyei Honismereti Egyesület és a MAB Történelemtudományi és Néprajzi Szakbizottsága a MAB-székházban rendezte meg a II. Országos „Iskola és honismeret” konferenciát.

2000. okt. 27-28. A ME Filozófiatörténeti Tanszéke, a kolozsvári Babeş-Bolyai Egyetem Filozófia Tanszéke és a MAB Történelemtudományi és Néprajzi Szakbizottsága „Filozófia és teológia a magyar eszmetörténetben” címmel rendezte meg III. nemzetközi konferenciáját a MAB-székházban. A konferencia a Nemzeti

Kulturális Örökség Minisztériuma által rendezett millenniumi ünnepségsorozat része volt.

2000. nov. 8. A Magyar Tudomány Napja tiszteletére „Felső-Magyarországtól Észak-Magyarorszáig” címmel tudományos konferenciát rendezett a MAB Történelemtudományi és Néprajzi Szakbizottsága a MAB-székházban. A konferencián Kulcsár Péter egyetemi tanár köszöntötte a vendégeket.

VEGYÉSZETI SZAKBIZOTTSÁG

2

2000. febr. 14. A MAB vegyészeti szakbizottsága megtartotta soron következő ülését a MAB-székházban.

2000. ápr. 19-20. A MAB Vegyészeti Szakbizottsága és a Miskolci Egyetem Kémiai Intézetének Analitikai Kémiai Tanszéke két napos ankétot rendezett a MAB-székházban, melynek tárgykörei:

- A tudományos kutatómunka hazai értékelési és támogatási formái.
- A Szamos és a Tisza cianid- és nehézfémzennyezése és annak környezeti hatásai.
- Az észak-magyarországi spektrokémiai analitikai kutatóműhelyek tevékenységének bemutatása, laborlátogatás.

IV.

A MAB-KLUBTANÁCS ADATAI 2000-BEN

A Miskolci Akadémiai Bizottság (MAB) 1984 óta működő klubja ismét egy évet maga mögött tudhat. A második évezred utolsó évének mottóját „*Valójában csak azután fordulhatunk haszonnal a jelen felé, hogy igaz valójában ragadjuk meg, miután a múlt révén megértettük a jövőt, mert a jelen csupán egy pont a kettő között.*” Comte-től kölcsönöztük. A klub egyik meghatározó feladatának továbbra is azt tekintettük, hogy folyamatosan ismeretterjesztő előadásokat, beszélgetéseket biztosítson a klubot alkotó, önként jelentkezett tagok és azok hozzátartozói, barátai számára. A 2000 folyamán megtartott 11 rendezvénnyel a MAB-klub összes előadásainak száma meghaladta a 150-et.

2000-ben az alábbi rendezvényekre került sor:

2000. jan. 13. A MAB-klub vendége volt Seregély István egri érsek, aki „Szentté avatás a katolikus egyházban” címmel tartott előadást a klubtagoknak és vendégeiknek.

2000. febr. 24. A MAB-klub vendége volt Újváry Zoltán, a KLTE Néprajzi Intézetének professzora, aki „Farsangi népszokások Magyarországon” címmel tartott előadást a MAB-székházban.

2000. márc. 21. A MAB-klub soron következő rendezvényén Pálfy József újságíró tartott előadást a MAB-székházban, „A XX. század illúziói és csalódásai egy

újságíró szemével, aki 60 évet töltött el a szakmábanés ki tudja mit hoz a jövő” címmel.

2000. ápr. 12. A MAB-klub vendége volt Both Előd, a Magyar Űrkutatási Iroda igazgatója, aki „Űrhajózás - múlt - jelen - jövő” címmel tartott előadást, és vezette az azt követő beszélgetést.

2000. máj. 18. A MAB-klub vendége volt Bejczy Antal, a NASA szakértője, aki „Az űrkutatás korszerű perspektívái, eredmények és elvárások” címmel tartott előadást a MAB-székházban.

2000. szept. 22. A MAB-klub vendége volt Radványi Miklós, aki „Amerikai külpolitika a XXI. században, új kihívások és lehetséges válaszok” címmel tartott előadást a MAB-székházban.

2000. okt. 26. A MAB-klub vendége volt Szlávik János professzor, egyetemi tanár, aki „Természet és épített környezet – adottságaink, lehetőségeink a történelmi távlatokban” címmel tartott előadást.

2000. dec. 5. A MAB-klub vendége volt Kordos László professzor, a Földtani Múzeum igazgatója, aki „A legújabb rudabányai koponyalelet és az emberré válás” címmel tartott előadást a MAB-székházban.

2000. dec. 27. A MAB-klub 150. rendezvényén a Miskolci Szalonzenekar adott „Óév búcsúztató” hangversenyt, amely méltó befejezése volt a gazdag és sokoldalú programnak.

V.

JEGYZŐKÖNYVEK A MAB 2000. ÉVI KÉT ÜLÉSÉRŐL

**Jegyzőkönyv
a MAB 2000. május 17-i 42. üléséről**

Az ülés helye: a Pásztói Polgármesteri Hivatal tanácsterme.

Az ülés napirendje:

1. Sisák Imre polgármester üdvözli a MAB ülését
2. Elnöki bejelentések
3. Beszámoló az MTA 2000. május 8-9 közötti CLXVI. rendes közgyűléséről
4. A 2000. évi Magyar Tudomány Napja
5. Beszámoló a SZIMA Miskolci Területi Csoportjának megalakulásáról
6. Egyebek
7. Ebéd (kb. 12,30 órakor)
8. Látogatás a Pásztói Múzeumba (Pásztó, Múzeum tér 5.)

Dr. Hír János igazgató: tárlatvezetés és a múzeumban folyó tudományos kutatómunka ismertetése

A MAB 42. ülését Kozák Imre MAB-elnök nyitotta meg, és üdvözölte a MAB-tagokat és a meghívott vendégeket.

A MAB tagjai közül jelen volt: Czibere Tibor, Gyurkó György, Kiss János István, Kozák Imre, Lakatos István, Lendvai L. Ferenc, Magda Sándor, Orbán Sándor, Páczelt István, Pócs Tamás, Prugberger Tamás, Raisz Rózsa, Tamáskovics Nándor, Újszászy László, Zambó János.

Továbbá jelen volt Sisák Imre Pásztó város polgármestere, Horváth István a Nógrád megyei Múzeumi Szervezet igazgatója, Hír János a Pásztói Múzeum igazgatója, Szeghalmi Árpádné, a MAB gazdasági vezetője és Hargitainé Varga Éva szervező titkár. Kimentésüket kérték a MAB ülésről: Bessenyei József, Bócsa Iván, Czabán János, Debreczeni Elemér, Fehér Alajos, Kabdebó Lóránt, Károly Gyula, Kovács Ferenc, Kovács Jenő, Pápay József, Rontó Miklós, Terplán Zénó, Tóth László.

ad. 1. Elnöki bejelentések:

Kozák Imre MAB-elnök közölte, hogy a meghívóhoz mindenki számára mellékelte a MAB eseménynaptárát, a MAB-tagok névsorát valamint a MAB tisztségviselőinek névsorát. Mindenki nevében gratulált Czibere Tibor akadémikusnak, aki Miskolc város díszpolgára lett, valamint Orbán Sándornak, aki a napokban védte meg nagydoktori disszertációját. Ismertette a MAB ülés napirendjét, majd átadta a szót Sisák Imre polgármester úrnak, aki rövid tájékoztatást adott a város életéről.

ad. 2. Kozák Imre megköszönte Sisák Imre polgármester tájékoztatóját, majd rövid beszámolót tartott az MTA 2000. május 8-9 közötti CLXVI. rendes közgyűlésről. Kiemelt az elnöki beszámolóából néhány feladatot:

- Erősíteni kell a területi bizottságokat (regionális központokat)
- Külföldi magyar tudósokkal való kapcsolattartás
- Magas az akadémikusok átlagéletkora, szükség lenne a fiatalításra. 2001-ben 49 új taggal lehet bővíteni az MTA-t
- Megvizsgálandó az MTA osztályszerkezete
- Fiatalítás szükséges az MTA doktori tekintetében is.

ad.3. A MAB 2000. novemberében ünnepli a Magyar Tudomány Napját. Erre az alkalomra két konferenciát tervez.

1. November 6-án Lévay József emlékülést és megemlékezést a Magyar Tudományos Akadémia megalapításának 170. évfordulójára.

2. November 8-án „Felső Magyarországtól Észak Magyarorszáig” című konferenciát.

ad. 4. Megalakult a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia Miskolci Területi Csoportja. Erről tartott rövid beszámolót Kozák Imre MAB-elnök, aki a csoport védnöke lett. Az ülés résztvevői megkapták a csoport tagjainak névsorát.

ad. 5. A MAB tagjai néhány problémát vetettek föl.

- Kevés a társadalomtudománnyal foglalkozó akadémikusok száma
- Akadémikus választásnál az osztályok állítanak fel rangsort
- Tagválasztásnál bizonyos adminisztratív korlátokat lehet érzékelni
- Akadémikusok 20 %-a él vidéken. Ez nagyon kevés.
- Nem működik kellőképpen a tudományos minősítés megszerzésére irányuló toborzás

A felmerült problémák hosszabb vitát váltottak ki, amelyhez hozzászólt Zambó János, Lendvai L. Ferenc, Prugberger Tamás, Gyurkó György, Lakatos István, Czibere Tibor, Magda Sándor, Újszászy László.

ad. 6. A MAB tagjai ebéd után Pásztó történelmi emlékhelyeit és a Pásztói Múzeumot tekintették meg, Hír János múzeum igazgató vezetésével, aki egyben ismertette a Múzeumban folyó tudományos kutatómunkát.

A MAB.ülés és a program végeztével Kozák Imre megköszönte Gyurkó Györgynek és Hír Jánosnak a szervezést és a vendéglátást. Gratulált a Múzeum eredményeihez és sikereihez. Jókívánságait fejezte ki a jövőbeni tervek megvalósításához.

Miskolc, 2000. május 17.

Hargitainé Varga Éva
jegyzőkönyv vezető

Prof. Dr. Kozák Imre
a MAB elnöke

Jegyzőkönyv
a MAB 2000. október 26-i 43. üléséről

Az ülés helye: MAB-székház

Az ülés napirendje:

- Elnöki bejelentések
- Tájékoztató a területi bizottságok helyzetéről
- Magyar Tudomány Napja 2000. MAB rendezvényei
- Díjak odaítélése a Magyar Tudomány Napja tiszteletére
- A MAB Szervezeti Szabályzatának módosítása
- Egyebek

A MAB 43. ülését Kozák Imre MAB-elnök nyitotta meg, és üdvözölte a jelenlévő MAB-tagokat. A MAB tagjai közül jelen volt: Bessenyei József, Bócsa Iván, Czabán János, Czibere Tibor, Kiss János István, Kovács Ferenc, Kozák Imre, Károly Gyula, Lakatos István, Lendvai L. Ferenc, Magda Sándor, Prugberger Tamás, Páczelt István, Rontó Miklós, Terplán Zénó, Tóth László, Újszászy László, továbbá jelen volt Szeghalmi Árpádné gazdasági vezető és Hargitainé Varga Éva szervezőtitkár. Kimentésüket kérték a MAB-ülésről: Gyurkó György, Kabdebó Lóránt, Kovács Jenő, (helyette Duska József szakbizottsági titkár vett részt), Orbán Sándor, Pócs Tamás, Tamáskovics Nándor, Zambó János. Nem vett részt a MAB-ülésén és kimentését sem kérte: Fehér Alajos, Pápay József, Raisz Rózsa, Ladányi Gábor.

ad. 1. Elnöki bejelentések:

Elhunyt Debreczeni Elemér MAB-tag, a Bányászati Szakbizottság elnöke.

Kozák Imre MAB-elnök közölte, hogy a meghívóhoz mindenki számára mellékelte a MAB esemény naptárát, amelyből néhány fontosabb eseményt emelne ki:

- máj. 27. az új DAB-elnök látogatása
- jún. 2. a SZIMA Miskolci Területi Csoportjának soron következő ülése, melynek meghívott vendégei voltak Kosáry Domokos, Lator László, Kovács Anikó és Gerencsér Emilné
- jún. 19-20. Területi bizottságok elnökeinek, tudományos titkárainak és szervezőtitkárainak találkozója a DAB-ban
- okt. 11. Glatz Ferenc MTA-elnök és a területi bizottságok elnökei megbeszélést folytattak az MTA-székházban.

A bizottság feladata a MAB szerepének erősítése az Észak-magyarországi régió problémáinak megoldásában, a környező országok magyar kutatóinak -mint köztestületi tagok- bevonása a MAB életébe és tudományos utánpótlás támogatása. A személyi jövedelemadó 1%-ából körülbelül 79 Eft. jött össze. Megjelent a MAB Közleményei 20. száma, valamint elkészült a MAK belső ellenőrzési szabályzata, külső ellenőr bevonásával.

Kozák Imre MAB-elnök tájékoztatta a jelenlévőket arról, hogy az MTA május 8-9-i Közgyűlésén létrehozták a Struktúra Bizottságot, melynek ő is tagja. A bizottság eddig négyszer ülésezett.

Feladata:

- a területi bizottságok helyzetének vizsgálata
- a doktorok helyzetének vizsgálata
- gondoskodni kell a doktori utánpótlásról
- jelenlegi osztálystruktúra, tudományos fejlődés
- köztestületiség
- tudományos ismeretterjesztés

Továbbá a MAB elnöke bejelentette, hogy az MTA november 3-án rendezi meg a „Magyar Tudomány Napja 2000” ünnepi ülését, melyen megemlékeznek a

Magyar Tudományos Akadémia megalapításának 175. évfordulójáról. Ezt követően kerül sor az MTA közgyűlésére.

ad. 2. Kozák Imre MAB-elnök beszámolt a területi bizottságok helyzetéről. Megemlítette, hogy meg fog változni a területi bizottságok elnevezése. Fontos, hogy a bizottságoknál jelenjen meg a regionalitás.

A pénzügyi tervezés vegye figyelembe a területi bizottságok erősítése érdekében:

- útiköltség, napidíj
- környező országok magyar köztisztviselői tagjainak bevonása
- fiatal kutatók díjazása
- kapjanak a területi bizottságok pénzügyi keretet pályázatok kiírására
- egyetemi kutató csoportok számának, illetve a támogatás összegének növelése vidéki kutatóhelyeken

A MAB elnöke kérte, hogy a jelen lévők mondják el javaslataikat. E napirendi pont többek hozzászólásával vitát váltott ki. Mindenki javasolta, hogy a MAB-nak intenzívebben kell foglalkozni regionális kérdésekkel és a jövőben részt kellene venni regionális fejlesztési feladatokban.

ad. 3. Kozák Imre MAB-elnök tájékoztatást adott a „Magyar Tudomány Napja 2000.” tiszteletére rendezett ünnepségről. A MAB-ülés meghívójához mindenkinek mellékelte a tudomány napi programot. Az idén a társadalomtudomány területéről rendeznek konferenciát, egyrészt november 6-án Lévay József akadémikus, költő, közéleti személyiség születésének 175. évfordulója alkalmából, másrészt november 8-án „Felső-Magyarországtól Észak-Magyarorszáig” címmel.

ad. 4. Díjak odaítélése:

Kozák Imre MAB-elnök bejelentette, hogy az idén is lehetőség van díjak átadására a „Magyar Tudomány Napja 2000.” ünnepi rendezvényén.

MAB emlékéremre javasolta Berényi Dénest, aki 1993-96-ig volt a DAB elnöke, valamint Kovács Jenőt, a MAB Erdészeti Szakbizottságának elnökét. Kozák Imre MAB-elnök mindkét professzor rövid életútját ismertette. A MAB tagjai egyhangúlag elfogadták a javaslatot.

Kitüntető Tudományos Díjra az alábbi javaslatot tette a MAB elnöke: a társadalomtudományok területéről Szintay Istvánt, a közgazdaságtudomány kandidátusát, a műszaki tudományok területéről Lakatos Istvánt, a műszaki tudomány doktorát és az élettudományok területéről Takács Sándort, az orvostudomány doktorát. Mindhárom személy esetében egyhangúlag egyetértettek a javaslattal.

Fiatal kutatók díjazására hat személyt terjesztett elő Kozák Imre MAB-elnök. Tájékoztatta a résztvevőket arról, hogy a díj fedezetét az MTA elnöke biztosította a befolyt személyi jövedelemadó 1%-ából. A szakbizottságok részéről nyolc javaslat érkezett, de a rendelkezésre álló összegből csak hat fiatal kutató kitüntetésére van lehetőség. A feltétel az volt, hogy mindenkinek legyen tudományos fokozata és 40 évnél fiatalabb legyen. A döntést hosszabb vita előzte meg, majd Terplán Zénó akadémikus javasolta, hogy mind a nyolc fiatal kutató kapja meg a díjat. A 300 Eft-ot pedig a „Tudomány Támogatásáért Észak-Magyarországon” Alapítványból pótolják ki 100 Eft-tal. Ezt a javaslatot mindenki egyhangúlag elfogadta. Így az alábbi fiatal kutatók részesülhetnek Tudományos Díjban:

1. Bukszár József a Miskolci Egyetem adjunktusa
2. Fazekas Csaba a Miskolci Egyetem adjunktusa
3. Fodor László a Miskolci Egyetem adjunktusa
4. Fülöp Tibor a Miskolci Egyetem tudományos munkatársa
5. Helgertné Szabó Ilona a Szent István Egyetem Gazdálkodási és Mezőgazdasági Főiskolai Karának tanszékvezető egyetemi docense
6. Marschall Marianna a EKTF főiskolai adjunktusa
7. Palotás Árpád Bence okleveles kohómérnök
8. Pelczné Gáll Ildikó a Miskolci Egyetem tanszékvezetője

Kozák Imre MAB-elnök javasolta -és ezzel mindenki egyetértett- hogy a fiatal kutatók díjazásának problémájára a tavaszi MAB-ülésen vissza kell térni.

ad. 5. A MAB Szervezeti Szabályzatának módosítása:

Kozák Imre MAB-elnök ismertette, hogy módosítani kell a MAB Szervezeti Szabályzatának néhány pontját, mely az alábbiakra terjed ki:

- a II. fejezet címe
- a III. fejezet első mondata és 3.1. pontja, valamint 3.2. pontja
- a X. fejezet 10.4., 10.7., 10.8. és 10.10 pontja.

A MAB Szervezeti Szabályzatának módosítását a MAB tagjai egyhangúlag elfogadták.

Végezetül Kozák Imre MAB-elnök megköszönte a jelenlévő MAB-tagok részvételét és bezárta a MAB-ülést.

Miskolc, 2000. október 26.

Hargitainé Varga Éva
jegyzőkönyv vezető

Prof. Dr. Kozák Imre
MAB-elnök

VI.

A „MAGYAR TUDOMÁNY NAPJA”

November 6. MAB Székház 10 h

Kozák Imre, a MAB elnöke köszöntője

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Hölgyeim és Uraim!

A Magyar Tudomány Napja 2000 és a Magyar Tudományos Akadémia megalapításának 175. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepség, valamint a Lévay József akadémikus, költő, közéleti személyiség születésének 175. évfordulójára rendezett emlékülés megnyitóján tisztelettel és szeretettel köszöntöm a megjelenteket.

Külön köszöntöm Enyedi György akadémikust a Magyar Tudományos Akadémia alelnökét és Kobold Tamást Miskolc város polgármesterét.

Köszöntöm a MAB emlékéremmel és a tudományos díjakkal kitüntetetteket és a Lévay József emlékülés előadóit.

Megkérem előljáróban Enyedi Györgyöt a Magyar Tudományos Akadémia alelnökét köszöntse ünnepi rendezvényünket.

A Magyar Tudomány Napja minden évben november 3-a, annak emlékére, hogy 1825-ben a pozsonyi országgyűlés e napon határozta el a Magyar

Tudományos Akadémia (akkori nevén: Magyar Tudós Társaság) megalapítását és teremtette meg annak feltételeit.

A Magyar Tudós Társaság megalapítását sok kiváló magyar szorgalmazta, néhányat megemlítek közülük: Bél Mátyást, Bod Pétert, Bessenyei Györgyöt, Révai Miklóst és Teleki Lászlót. Az elképzelések valóra váltása azonban különböző okok miatt hosszú ideig nem valósult meg. Végezetül az 1825 szeptember 11-re Pozsonyba összehívott országgyűlés tűzte az alapítást napirendjére. Ekkorra már az ipari- technikai forradalom kibontakozása, párosulva a magyarországi reformkor kezdeményezéseivel, nyilvánvalóvá tették a magyar nyelv használatának igényét az ország életének minden szintjén. Éppen a magyar nyelv kiművelése érdekében az országgyűlés november 2-i és 3-i ülésén többen felvetették a Magyar Tudós Társaság megalapítását. Így november 2-án Máriássy István Gömör megye és Komáromi István Abaúj megye követe, majd november 3-án Felsőbüki Nagy Pál Sopron megye követe. Felsőbüki Nagy Pál nagyhatású beszédet mondott, amelyet így fejezett be: „Egyedül a nagybirtokosoktól függ a haza régi óhajításainak teljesülése, mert mint az egyszeri hadvezér szerint a háborúhoz, ide is csak három dolog kell: pénz, pénz és ismét csak pénz.”

A beszédet követő nagy zajongás közepette egy fiatal huszárcapitány, gróf Széchenyi István kért szót, és a következőket mondotta: „Az ember legszerencsésebb időpontja mindig az, melyben hazája iránt való határtalan szeretetét hazájának megbizonyíthatja. Ehhez képest megfontolván mind a Nagy Pál által javallott messze kiterjedő intézet hasznos célját, mind azt, hogy mint katonai szolgálatban lévő s már 33 esztendőit megért magányos személy kevéssel beérheti, s ha lehetnének is némely apróbb szükségletei, azokat számos jó barátjának szívességek kárpótolhatja, minden jószágának egy esztendei egész jövedelmét az említett intézet fundusául ajánlja. Érett megfontolással teszem ezt, azért célravezető felvigyázást kívánok, hogy a nemzetnek ajánlott summa haszontalanul el ne pazaroltassék.”

A Széchenyi felszólalását követő ováció elmúltával Vay Ábrahám Borsod megye követe, majd Andrassy György Torna megye követe és Károlyi György

Szatmár megye későbbi követe járult hozzá felajánlásával az Akadémia pénzügyi alapjainak megteremtéséhez.

Őket négyüket illeti a hálás utókor az „akadémia négy első alapítója” címmel.

Figyelemre méltó, hogy 1825-ben Széchenyi István 33 éves, Vay Ábrahám 36 éves, Andrássy György 28 éves és Károlyi György 23 éves volt, a négy első alapító átlagéletkora tehát kerekén 30 év volt.

A négy első alapító november 8-án már írásban is benyújtotta ajánlatát a felsőházhoz és a nádorhoz, majd november 21-én az alapítandó tudós társaság tervének alaprajzát is.

József nádor felkarolta az akadémia ügyeinek intézését, bizottságot állított fel, amely munkája eredményeként az országgyűlés 1826. április 17-i felterjesztése és ennek 1827. április 11-i királyi jóváhagyása után 1827. augusztus 18-án megjelent az 1827. évi XI. törvénycikk. „A hazai nyelv művelésére felállítandó tudós társaságról, vagy magyar akadémiáról”.

József nádor 1827. november 30-án megbízott egy választmányt (elnöke: gróf Teleki József, tagjai: a négy első alapító és 22 tudós) „A Magyar Tudós Társaság alaprajza és rendszabása” tervezet kidolgozására, amit aztán I. Ferenc király 1830. július 7-én jóváhagyott. Ezek után 1830. november 17-én tartott első közgyűléssel megalakult a Magyar Tudós Társaság.

A Magyar Tudós Társaságnak eredetileg 6 osztálya volt:

Nyelvtudomány, Filozófia, Történetírás, Matézis, Törvénytudomány,
Természettudomány,

amely szám 1846-ban négyre csökkent:

Nyelv, irodalom és széptudományok, Filozófia és törvénytudomány,
Történeti, Matematika és természettudományok.

Megemlítem, hogy a Magyar Tudományos Akadémiának jelenleg 11 osztálya van:

3 osztály a társadalomtudományok

3 osztály az élettudományok,

5 osztály a természettudományok és műszaki tudományok területéről.

Felhívom a tisztelt jelenlévők szíves figyelmét, hogy a MAB a Magyar Tudomány Napja első ünnepén, 1997. november 4-én, figyelemmel arra, hogy az „akadémia négy első alapítója” közül kettő a régiókhhoz kötődött, emlékülést rendezett a Magyar Tudományos Akadémia megalapításának előzményeiről és kiadványt adott ki közösen a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltárral és a Miskolci Egyetem Központi Könyvtárával, „Tanulmányok a Magyar Tudományos Akadémia megalapításáról” címmel. Az emlékülésen előadást tartott: Somorjai Lehel, Dobrossy István, Zsámboki László és Hőgye István.

A Magyar Tudományos Akadémia ez évben is november 3-án, pénteken tartotta ünnepi közgyűlését,

- megemlékezve az Akadémia megalapításának 175. évfordulójáról,
- megnyitva egyúttal a Magyar Tudomány Napja 2000 rendezvényeit.

Az ünnepi ülésen üdvözlések és köszöntők hangzottak el:

Mádl Ferenc, a Magyar Köztársaság elnöke,

Szili Katalin, az Országgyűlés alelnöke,

Pokorni Zoltán, oktatási miniszter, a miniszterelnök és a kormány nevében

Michelberger Pál, a METESZ elnöke,

Ihász Mihály, a MOTESZ elnöke,

Vizi E. Szilveszter, a TIT elnöke részéről.

Néhány kiragadott gondolattöredék a köszöntőkből:

- a tudomány értékei nemzeti értékek
- a kutatói szabadság és a társadalmi racionalitás között harmónia szükséges
- a diszciplínák művelése az akadémia és az egyetemek együttes feladata

- az utóbbi évtizedben egyértelművé vált az akadémia és az egyetemek méltósága
- a tudás hatalom, a tudásra a társadalom érdekében van szükség
- az egyetemek feladata a tudomány művelése terén: a tudás létrehozása, oktatása és megvalósítása
- a tudományos eredmény köztulajdon, terjesztése közérdek
- szükség van a kutatást és a gazdaságot összehangoló programokra: ezt a célt szolgálják a „Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Programok”
- a 21. század nem a tudós központú, hanem a tudás központú társadalom százada lesz
- amely közösség leértékeli tudományát az elveszíti dinamizmusát, így a jövője is kétségessé válik.

Elhangzott több biztató és szép ígéret is, részben már mint tény:

- kutatásra, fejlesztésre a költségvetésből a jelenleginél 2001-ben 17,5 milliárd Ft-tal,
2002-ben további 19 milliárd forinttal több jut
- január 1-től a kutatók bére mintegy harmadával nő
- növekszik a OTKA és a KMÜFA összege és új forrásként jelennek meg a Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Programok

Az Akadémia megalapítása 175. évfordulójának ünnepi közgyűlése Glatz Ferenc az MTA elnökének méltatásával és Enyedi György, Keviczky László, valamint Vizi E. Szilveszter az MTA alelnökei jövőbe mutató előadásaival zárult.

Megemlítem még a jövőt illetően, hogy - ha nem is szorosan az MTA megalapításának 175. évfordulójához csatlakozva - megjelent a: „Tanulmány és Technológiapolitika 2000, A Kormány Tudomány- és Technológiapolitikai Elvei és Cselekvési Programja” kiadvány.

Egy idézet, jelszó ebből: „Mérsékelni kell a kutatói-fejlesztői hálózat regionális eloszlásában meglévő aránytalanságokat”

A Magyar Tudományos Akadémia 175 évvel ezelőtti megalapításának e rövid méltatása után elérkeztünk a mához, a jövőhöz.

Rátérünk következő feladatunkra, a MAB díjainak átadására.

A MAB október 26-i ülésén az alábbi egyhangú határozatokat hozta:

„MAB emlékérmét” adományoz:

- Berényi Dénes akadémikusnak, a Debreceni Akadémiai Bizottság 1993-99 közötti elnökének, a MAB és a DAB közötti együttműködés kezdeményezéséért, e téren kifejtett aktív és eredményes tevékenységéért
- Kovács Jenőnek, a mezőgazdaság tudomány doktorának, az erdészet terén végzett kiemelkedő és eredményes tudományos munkásságáért, az Erdészeti Szakbizottság megalapításáért és szakbizottsági elnök teendőinek magas színvonalú ellátásáért.

A „MAB Emlékérmét” ez ideig: Zambó János, Terplán Zénó és Czibere Tibor professzorok kaptak.

A MAB ez évben „Kitüntető Tudományos díjban” a következőket részesíti:

- a társadalomtudományok művelői közül
Szintay Istvánt, a Miskolci Egyetem professzorát, a Gazdaságtudományi Kar dékánját
- az élettudományok művelői közül
Takács Sándort, az orvostudomány doktorát, címzetes professzort

- a természet- és műszaki tudományok művelői közül

Lakatos Istvánt, a Miskolci Egyetem Alkalmazott Kémiai Kutató Intézetének igazgatóját, a Miskolci Egyetem professzorát

A MAB „Tudományos Díjban” részesítette a szakbizottságok előterjesztése alapján kutatómunkájuk elismeréseként az alábbi 40 év alatti fiatal kutatókat:

Bukszár József,	ME Gépészmérnöki Kar
Fazekas Csaba,	ME Bölcsészettudományi Kar
Fodor László,	ME Állam- és Jogtudományi Kar
Fülöp Tibor,	ME Gépészmérnöki Kar
Helgertné Szabó Ilona,	SZIE Gazdálkodási és Mezőgazdasági Főiskolai Kar
Marschall Marianna,	Eszterházy Károly Főiskola
Palotás Árpád Bence,	ME Anyag- és Kohómérnöki Kar
Pelczné Gáll Ildikó,	ME Gazdaságtudományi Kar

A fiatal kutatókat illető Tudományos Díj összegét részben Glatz Ferenc az MTA elnöke, részben a „Tudomány Támogatásáért Észak-magyarországon” alapítvány biztosította.

Gratulálok kitüntetettjeinknek és további sok szép eredményt kívánok életpályájukhoz.

Rátérünk a mai ünnepi rendezvényünk keretében a „Lévay József emlékülésre”. Lévay József akadémikus, költő, műfordító, közéleti személyiség

életéről és munkásságáról részletesen fogunk hallani, most csak mint akadémikusról szólok pár szóval.

Az 1825. november 18-án Sajószentpéteren született Lévay József a Nyelv- és Széptudományok Osztály, Széptudományok Alosztályához tartozott. 1863-ban, 38 évesen lett levelező tag, majd 1883-ban 58 évesen rendes tag. Székfoglalóját Burns Róbertről tartotta. 1915-ben Akadémiai Nagydíjat nyert el. Halála után az Akadémiai Értesítő 1818. évi 29. kötete méltatta.

A folyóson található tárlóban mint érdekesség Beranger francia költő verses kötetének belső kötése látható, amely szerint a kötetet:

Petőfi Sándor Arany Jánosnak
 Arany János Tompa Mihálynak
 Tompa Mihály Lévay Józsefnek
 Lévay József Szász Károlynak
 Szász Károly a Kisfaludy Társaságnak adományozta.

A Lévay József emlékülés szervezői, támogatói voltak:

a Borsod-Abauj-Zemplén Megyei Levéltár
 a Borsod-Abauj-Zemplén Megyei Közgyűlés
 a Herman Ottó Múzeum
 Miskolc Város Közgyűlése
 az MTA Miskolci területi Bizottsága
 a Miskolci Egyetem Textológiai Műhelye

A szervező munkát a Megyei Levéltár végezte.

Az emlékülésen az alábbi előadások hangzottak el:

Porkoláb Tibor: Az írópanteon szertartásmestere (Lévay József és a laudatív műfaj)
 Tóth Péter: Szentpétertől-Miskolcig (Lévay a közéletben)
 Dobrossy István: Lévay József Miskolc díszpolgára

Somorjai Lehel: Lévay József és a sajtó.

Gyulai Éva: Lévay József hagyatéka a Herman Ottó Múzeumban című előadása elmaradt.

Megköszönöm az előadók munkáját és a jelenlévők figyelmét. Mielőtt e teremben a Magyar Tudomány Napja 2000 nyitó rendezvényét bezárom, felhívom a figyelmet még további három eseményre:

- a mellettünk lévő Deák teremben megtekinthető a „Történeszek és könyveik” című kiállítás, amelyet rögtön ezen ülés után Bessenyei József a Miskolci Egyetem professzora, a MAB Történelemtudományi és Néprajzi Szakbizottságának elnöke és Újszászy László a MAB tudományos titkára nyit meg
- november 7-én, kedden a MAB Székházban 15 órakor kezdődik a MAB és a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának tudományos ülése „A jogi személyek jogsértő cselekményeinek felelősségi kérdései” címmel
- november 8-án, szerdán 10 órakor kezdődik a MAB Székházban a MAB Történelemtudományi és Néprajzi Szakbizottságának tudományos ülése „Felső-Magyarországtól Észak-Magyarországig” címmel.

Kérem a jelenlévőket, fáradjanak át a Deák terembe a könyvkiállítás megnyitójára!

VII.

**A SZÉCHENYI IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI AKADÉMIA MISKOLCI
TERÜLETI CSOPORTJÁNAK ESEMÉNYEI 2000-BEN**

Kozák Imre MAB-elnök és Újszászy László tudományos titkár kezdeményezésére megalakult –vidéken elsőként- a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia Miskolci Területi Csoportja. A csoport hat alapító taggal jött létre. Bodonyi Csaba építész, Dobrik István művészettörténész, Feledy Gyula grafikusművész, Kabdebó Lóránt irodalomtörténész, Petneky Áron művelődéstörténész és Selmeczy György zeneszerző. Az alapítók az alakuló közgyűlésen a csoport korelnökévé Feledy Gyulát, ügyvezető elnökévé Dobrik Istvánt választották. A SZIMA Miskolci Területi Csoportja és a MAB együttműködését, kapcsolatát a MAB mindenkori elnöke, védnöke a területi csoportnak és tudományos titkára mint a csoport társelnöke tartja és ápolja. A SZIMA Miskolci Területi Csoportja az Észak-Magyarországi régióban (Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád megyében) élő, vagy ide kötődő, a művészetek bármely ágát képviselő alkotók, tudományos szakemberek közös érdekeit, a művelődést kívánja szolgálni. Tevékenységét a SZIMA alapszabályának szellemében folytatja.

2000-ben az alábbi rendezvényekre került sor:

2000. febr. 15. A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia Miskolci Területi Csoportjának megalakulásáról tartott sajtótájékoztatót Kozák Imre, Feledy Gyula és Dobrik István.

2000. márc. 1. A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia Miskolci Területi Csoportja megtartotta soron következő ülését a MAB-székházban, melyen

döntöttek a csoport létszámának bővítéséről. Az ülést követően Selmeczi György alapító tag „Sanctuárium” című kantátaciklusának ősbemutatójára került sor a Zenepalota Bartók termében, melyre meghívta a jelenlévő alapító tagokat.

2000. máj. 27. Miskolc adott otthont a XX. Jubileumi Országos Grafikai Biennálénak, melynek a megnyitó ünnepségére a Miskolci Nemzeti Színházban került sor. A tudományok művelőinek nevében Kozák Imre akadémikus, MAB-elnök, az építészek képviselőjében Bodonyi Csaba Széchenyi díjas építész, a társművészetek prominens személyiségei közül Serfőző Simon József Attila díjas költő, Hegyi Árpád Jutocsa, a Miskolci Nemzeti Színház igazgató-főrendezője valamint Sír László, a Miskolci Szimfonikus Zenekar igazgatója méltatta a biennálék jelentőségét.

2000. jún. 2. A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia Miskolci Területi Csoportja megtartotta soron következő ülését a MAB-székházban, melynek meghívott vendégei voltak Kosáry Domokos, a SZIMA örökös védnöke, Lator László, a SZIMA ügyvezető elnöke, Kovács Anikó titkár és Gerencsér Emilné főtanácsos. Az ülést követően Lator László „Mire való a vers” címmel előadást tartott a MAB-klubban.

2000. jún. 23. A Filharmónia Kelet-Magyarország Kht. valamint a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia Miskolci Területi Csoportja a Kelet-európai Szimfonikus Zenekari Fesztivál tiszteletére konferenciát rendezett a MAB-székházban.